

D'ençà de l'èxit de la novel·la 'Olor de Colònia', de Sílvia Alcàntara, un escriptora que es va estrenar a 65 anys d'edat, les editorials es mostren més receptives als novel·listes que inicien la carrera, o la recuperen, de grans. És un fenomen social i literari.

El fenomen social i literari del jove novel·lista d'edat

La pàgina web d'Edicions de 1984 indica que els autors poden fer-los arribar originals impresos a la seva adreça postal i que l'editorial es compromet a donar-los una resposta en tres mesos, a tot estirar. D'aquesta manera, els autors tenen la seguretat que sabran el veredictes en un temps prudencial, que abans de tres mesos ja podran buscar una altra editorial, si el veredictes els ha estat desfavorable.

Molts novells, desconexors del món de l'edició, envien les creacions a Edicions de 1984 perquè els assegurin aquesta resposta en un temps relativament curt.

Però ho fan també perquè l'editorial ha demostrat dues coses. Primer, que accepta de publicar autors desconeguts. I, en segon lloc, que, tot i ser una editorial independent, al marge dels grups potents, pot convertir aquest novell en un autor de crit.

I no pas un autor jove, culte i intel·lectual, amb una colla literària que l'aixoplugui, sinó una dona gran de poble amb aparença de mestressa de casa, que va aprendre tard a dominar el català escrit.

Parlem de Sílvia Alcàntara (Puig-reig, Berguedà, 1944), l'autora de la novel·la *Olor de Colònia*.

La novel·la apareix el 2009 i ha estat reeditada contínuament. L'edició actual és la que fa onze i ha superat els 50.000 exemplars venuts.

Gràcies a això que Josep Cots, director d'Edicions de 1984, anomena "l'efecte Alcàntara", el nombre d'originals rebuts per la seva editorial ha crescut espectacularment.

Ara els arriben en un any una setantena d'originals, i més de la meitat són de gent gran que els tramet la primera creació. En general, una novel·la, i de component poc o molt autobiogràfic.

La majoria dels novells d'edat es perden en les seves vivències, no passen de fer un llibre de memòries, encara que els personatges siguin de ficció. Alguns altres no assoleixen el llistó de qualitat exigida.

Molts d'aquests novells renunciaran a veure publicat el seu llibre. Alguns altres se l'editaran i hauran d'anar llibreria per llibreria amb l'esperança remota que el llibreter n'accepti exemplars. I alguns trobaran la sort en editorials més petites que Edicions de 1984 i literàriament no tan rigoroses.

Sigui perquè poden publicar a Edicions de 1984 o en una altra editorial sensible als autors novells granats, com ho és Angle Editorial; sigui perquè troben editorials petites receptives; sigui perquè són autors comarcals i comarcalistes que disposen d'editorials ben implantades a la regió, com és el cas de Francesca Aliern, autora de *Cossetània*, el fet és que la figura del novel·lista tardà es multiplica.

JORDI PLAY

TINA BAGUE/ARXIU

Lluïsa Forrellad, Sílvia Alcántara i Francesca Aliern precedeixen Maria Català, Joan Adell, Carme Torras, Jordi Bordas, Mercè Foradada, Helena Barba, Salvador Balcells i Rafel Bernabeu. A sota, Josep Cots, director d'Edicions de 1984.

No ho fa també Lluís Llach, que publicarà una novel·la a Empúries? O bé Joan Piqué, pare del jugador del Barça Gerard Piqué –i sogre de Shakira–, que a cinquanta anys superats acaba de publicar la novel·la *Dues vides*, a Edicions 62?

I no ho fa també l'ex-president francès Valéry Giscard d'Estaing, que a 68 anys va escriure un relat eròtic, *Le Passage* i que ara acaba de publicar la seva segona novel·la, *Mathilda*?

EL TEMPS ha parlat amb una representació important dels novel·listes catalans que han emprès la seva carrera –o bé l'han recuperada– de grans.

Per a la major part, l'escriptura els era una vocació somorta que no han pogut satisfer fins que no s'han trobat deslliurats de les obligacions laborals i familiars.

N'hi ha, però, que ja l'havien enfocada de joves, com és el cas de Lluïsa Forrellad i Jordi Bordas, però que, per

motius diversos, l'havien deixada totalment de banda.

Finalment, el report dels catorze casos aplegats posa en evidència l'important paper que hi ha jugat, a l'hora d'explicar el fenomen, l'Escola d'Esctura de l'Ateneu Barcelonès, oberta el 1998, i la precedent, l'Aula de Lletres del carrer d'Enric Granados, també de Barcelona, creada el 1993.

Lluís Bonada